

Vybrané otázky z pravidel pro veřejnou podporu

Libuše Bílá

odbor veřejné podpory
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Praha, 19. 6. 2014

Struktura prezentace

- I. Definiční znaky veřejné podpory
- II. Právní rámec podpory VaVal a oznamovací povinnost vůči EK
- III. Základní pojmy z práva veřejné podpory v oblasti VaVal

I. Definiční znaky veřejné podpory

Definiční znaky VP

čl. 107 (1) SFEU

- veřejné prostředky
- zvýhodnění podniku/odvětví výroby
- (hrozba) narušení hospodářské soutěže
- ovlivnění obchodu mezi členskými státy

O VP ve smyslu čl. 107 (1) SFEU se jedná v případě kumulativního naplnění definičních znaků.

Definiční znaky VP

čl. 107 (1) SFEU

Sdělení Komise o pojmu státní podpora dle čl. 107 odst. 1 SFEU (návrh)

- souhrn judikatury soudů EU a rozhodovací praxe EK
- bližší identifikace jednotlivých prvků tvořících definiční znaky VP

Sdělení Komise o pojmu státní podpora

A. veřejné prostředky

- státní prostředky
- přičitatelnost státu

B. zvýhodnění podniku

- pojem podnik
- zvýhodnění
- selektivita

C. narušení hospodářské soutěže

D. ovlivnění obchodu v rámci Unie

A. Veřejné prostředky

✓ Státní prostředky

prostředky státu, krajů, obcí, veřejných podniků, za určitých podmínek také bank, fondů, soukromých subjektů

forma dotace, úvěru, záruky, závazek poskytnout prostředky později, daňové úlevy, poskytnutí zboží/služeb za cenu nižší než tržní

✓ Přičitatelnost státu

veřejné orgány a také v případě zprostředkujících subjektů (veřejnoprávních, soukromých) nebo veřejných podniků

B. Zvýhodnění podniku (1)

- ✓ Pojem podnik
 - subjekt vykonávající ekonomickou činnost; právní forma nebo způsob financování není relevantní (město, výzkumná organizace, nezisková spol., sportovní klub)
 - subjekt vykonávající ekon. i neekonom. činnosti je podnikem pouze ve vztahu k ekon. činnostem
 - ekonomická činnost = nabízení služeb a/nebo výrobků na trhu
 - neekon. činnost = výkon veřejné moci, veřejné vzdělávání v rámci st.vzdělávacího systému, nezávislý/ve spolupráci prováděný výzkum VŠ a VO s cílem získat nové poznatky a lepšího pochopení dané problematiky

B. Zvýhodnění podniku (2)

✓ Zvýhodnění

= jakákoli hosp. výhoda, kterou by podnik za běžných tržních podmínek (tj. bez zásahu státu) nedostal

= nejen přímé poskytnutí fin. prostředků ale i jakékoli snížení nákladů, které zatěžují rozpočet podniku

Nepřímá výhoda

- přímá podpora je podmíněna pořízením zboží nebo služeb, které poskytují pouze určité podniky

B. Zvýhodnění podniku (3)

- ✓ Selektivita (vs obecné opatření)
 - selektivní zvýhodnění podniku
 - opatření se vztahuje pouze na určité podniky nebo určitá hosp. odvětví (MSP, podniky v oblasti výroby, podniky s velkými fin. prostředky..)
 - opatření se sice vztahuje na všechny podniky, ale existuje diskreční pravomoc příslušného orgánu

C. Narušení hospodářské soutěže

= pokud opatření může posílit soutěžní postavení příjemce ve vztahu k jeho soutěžitelům, nemusí spočívat v rozšíření činnosti/získání nových podílů na trhu, postačí udržet si silnější soutěžní postavení

= v liberalizovaných odvětvích, v nichž existuje (může existovat) hosp.soutěž

≠ existence zákonného monopolu, přičemž daná služba nesoutěží s podobnými službami a současně poskytovatel nemůže působit (kvůli regulačním či zákonným omezením) na jiném trhu

D. Ovlivnění obchodu v rámci Unie

- příjemce nemusí být zapojen do přeshraničního obchodu (ztížení vstupu na trh zahraničním subjektům tím, že opatření zachovává či posiluje místní nabídku)
- i v případě, že příjemce vyváží svoji produkci na trhy mimo EU, kde se setkává se soutěžiteli z EU

Lokálnost opatření

- nejedná se o přilákání poptávky/investic do daného regionu a nevytváří překážky pro vstup na trh soutěžitelům z jiných ČS
- zboží/služby čistě lokálního charakteru/pro geograficky ohraničenou oblast

II. Právní rámec podpory VaVal a oznamovací povinnost vůči EK

Aplikace pravidel pro VP

Opatření zakládá VP

- kumulativní naplnění definičních znaků VP
- financování ekonomických činností VO/VI
- fin. prostředky institucí EU, poskytnuté vnitrostátním orgánům a podléhající jejich kontrole
- v případě spolufinancování z národních zdrojů – část financovaná z národních zdrojů

Opatření nezakládá VP

- def. znaky VP nejsou naplněny (kumulativně)
- financování neekonomických činností VO/VI
- financování projektů přímo agenturami/institucemi EU (přičemž financování nepodléhá kontrole ČR)
- princip soukromého/tržního investora
- výkon veřejné moci, veřejné vzdělávání v rámci státního vzdělávacího systému

Právní rámec EU v oblasti VaVa

účinnost do 30.6.2014

- **Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací**
(Úřední věstník EU, C 323 ze dne 30.12.2006, str. 1)
- **Nařízení Komise č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)**
(Úřední věstník EU, L 214 ze dne 9.8.2008, str. 3)
- **Nařízení Komise č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis**
(Úřední věstník EU, L 379 ze dne 28.12.2006, str. 5)

Právní rámec EU v oblasti VaVaI

účinnost od 1. 7. 2014

- **Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací**
(dosud nepublikováno v Úředním věstníku EU)
- **Nařízení Komise č. .../... prohlašující určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem na základě článků 107 a 108 Smlouvy**
(přijato 21.5.2014, dosud nepublikováno v Úředním věstníku EU)
- **Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis**
(Úřední věstník EU, L 352 ze dne 24. 12. 2013, str. 1)

Notifikace VP Evropské komisi

čl. 108 (3) SFEU

- povinnost notifikovat opatření VP Evropské komisi
- podpora může být poskytnuta až po vydání pozitivního rozhodnutí
- EK posuzuje
 - 1) kumulativní naplnění definičních znaků VP
(dle čl. 107 (1) SFEU)
 - 2) slučitelnost opatření s vnitřním trhem
(dle Rámce VaVal, Pokynů, Sdělení)

Rámeček VaVal

- obsahuje
 - podmínky, za kterých financování VaVal činností nezakládá VP
 - kritéria slučitelnosti daného opatření s vnitřním trhem
- aplikuje se na
 - opatření, u nichž nelze aplikovat režim de minimis ani GBER
 - individuální podpory, které jsou součástí programu podpory oznámeného dle GBER, u nichž výše podpory překročila limit stanovený GBER, se kterým je spojena povinnost provést individuální notifikaci Evropské komisi
 - identifikaci opatření nezakládajících VP

Výjimky z povinnosti notifikovat

- Obecné nařízení o blokových výjimkách
(General block exemption Regulation – GBER)
- podpora de minimis

Obecné nařízení o blokových výjimkách

- výjimka z notifikační povinnosti vůči EK
- opatření nepodléhá schvalování ze strany EK a při splnění všech stanovených podmínek je považováno za slučitelné s vnitřním trhem
- s realizací opatření není nutno vyčkat na rozhodnutí EK
- aplikuje se pouze na opatření, v nichž jsou podporovány **ekonomické činnosti!**
(vč. *ekonomických činností VO*)
- nutno předložit EK povinné informace na formuláři do 20 pracovních dnů od vstupu opatření v platnost
(*prostřednictvím ÚOHS*)

III. Základní pojmy z práva veřejné podpory v oblasti VaVal

Organizace pro výzkum a šíření znalostí (VO)

- ✓ Subjekt bez ohledu na jeho právní postavení nebo způsob financování.
- ✓ Hlavním cílem je provádět nezávisle VaV nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí.
- ✓ Vykonává-li tento subjekt rovněž hospodářské činnosti, je třeba o financování, nákladech a příjmech souvisejících s těmito činnostmi vést oddělené účetnictví.
- ✓ Podniky, jež mohou uplatňovat rozhodující vliv na takovýto subjekt, například jako podílníci nebo členové, nesmějí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhl.

Výzkumná infrastruktura (VI)

- ✓ Zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení a výzkumný materiál, zdroje založené na znalostech, například sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, například sítě GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu.
- ✓ Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozmístěné“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů) v souladu s čl. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC)

Výzkumná organizace a výzkumná infrastruktura

- nezávislý výzkum jako primární cíl VO
- povinnost vést oddělené účetnictví v případě, že VO/VI provádí ekonomické i neekonomické činnosti
- v případě financování ekonomických činností VO/VI z veřejných zdrojů je VO/VI považována za podnik a je nutno aplikovat příslušná pravidla VP (motivační účinek, míry podpory, kumulace...)

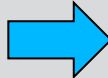
Výzkumná organizace a výzkumná infrastruktura

- neekonomické činnosti
 - primární činnosti (vzdělávání v rámci st. vzdělávacího systému, nezávislý VaV, šíření výsledků VaV – nediskriminačně, bez exkluzivity)
 - transfer znalostí (prováděný VO/VI společně s/jménem jiných takových subjektů; povinnost reinvestice zisku)
- ekonomické činnosti
 - pronájem zařízení/infrastruktury
 - smluvní výzkum
 - analýzy, poradenství

Výzkumná organizace a výzkumná infrastruktura

- VO/VI jako zprostředkovatel
- zabránění poskytnutí nepřímé podpory podnikům prostřednictvím VO/VI
 - smluvní výzkum
 - účinná spolupráce VO/VI a podniku(ů)

Výzkumná organizace a výzkumná infrastruktura

- VO/VI téměř výhradně provádí neekonomické činnosti = financování nemusí zakládat VP ekonomické činnosti
 - pouze čistě vedlejší,
 - úzce souvisí s neekon. činnostmi (používají stejné vstupy) a
 - jsou co do rozsahu omezené (max. 20% celkové roční kapacity VO/VI)

Děkuji za pozornost!

libuse.bila@compet.cz